

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه فاطمیه (سلام الله علیها) کرمان

پایان نامه سطح ۲ (کارشناسی)

عنوان

حقوق فرزندان بر والدین از دیدگاه اسلام

استاد راهنما

سرکار خانم شجاعی

پژوهشگر

افسانه حسنی نیا

بهار ۹۴

تحمیدیه

سپاس و ستایش خدایی را سزااست که پروردگار جهانیان است. او که جهان را با هدایت تکوینی به سوی مقصد مشخص هدایت کرد و با هدایت تشریعی از گداب جهل و ضلالت رهایی بخشید و درود خدا بر ائمه اطهار(علیهم السلام) که در دوران ختم نبوت حجت خدا به سوی بشر بوده است. و سلام بر نائبان بر حق امام عصر(عجل الله تعالی فرجه الشریف) که در دوران جاهلیت، چراغ راه بشریت شده اند و این راه را ادامه میدهند تا ولی حقیقی عالم، از پرده ی غیبت بیرون آید و زمام امور را به دست گیرد.

تقدیر و تشکر

عالیترین مراتب سپاس تقدیم به پروردگار متعال که فرهنگ ما را اسلام قرار داد و هستی را با حضور فرستادگان برگزیده اش به عنوان راهنمایان راستین حقیقت زینت بخشیده و پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) را خاتم نبوت و قرآن را معجزه جاوید و ماندگار هدایت قرار داد.

و سپاس می گویم زحمات استاد راهنمای عزیزم سرکار خانم شجاعی که در جمعآوری و تهیه این اثر مرا بسیار یاری کردند.

تقدیم به

- به پیشگاه ولی عصر امام زمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف)
- به تمام پدران و مادرانی که با رعایت حقوق و ضوابط و روابطی که دیانت مقدسه‌ی اسلام در مسائل کودک تعیین نموده است و سعی دارند نسلی متعهد و مفید به جامعه تحویل دهند.
- به همسر فداکارم که همواره مشوق من بوده و هست و فرزندان عزیزم که مرا با تمام مشکلات با جدیت و صمیمیت همراهی کردند.

چکیده

این تحقیق با عنوان حقوق فرزندان بر والدین از دیدگاه اسلام و هدف تبیین حقوق فرزندان از دیدگاه اسلام و به روش کتابخانه‌ای و توصیفی به رشته تحریر درآمده است. از آن جا که حقوق جمع حق به معنی مجموع مقررات که بر اشخاص از این جهت که در اجتماع هستند و حکومت می کنند و همچنین شامل مجموعه مقررات و قواعد و اصولی می شود که روابط و مناسبات میان اجتماعات و افراد جامعه را به نحو متقابل تنظیم می کند. و چون که خانواده به عنوان اولین کانونی که فرد در آن قرار می گیرد و دارای اهمیت شایان توجهی است و مراعات حقوق فرزندان (که اسلام بزرگترین هوادار آن است) هم ضامن سعادت دنیا و آخرت والدین و فرزندان است و هم موجب سلامت جامعه‌ی انسانی می گردد. لذا والدین باید توجه داشته باشند که تأمین نیازهای مادی و معنوی فرزندانشان از جمله حقوقی هستند که فرزندان بر گردن والدین دارند. بر این اساس در این تحقیق به حقوقی که فرزندان بر والدین دارند پرداخته شده است.

کلید واژه ها: اسلام، حقوق، تعلیم، تربیت.

است) فرزند خود را با دین آشنا سازند و او را با آداب اسلامی پرورش دهند و کم توجهی آنان به این امر حساس فرزند را از معنویات بیگانه می سازد. از طرفی همه مسئولین نیز اعم از دولت و قانونگذاران جامعه اسلامی و دانشگاهی در اندیشه تولید و ترویج راهبردهایی برای رعایت حقوق فرزندان که باعث تحکیم بنیان خانواده و تربیت دینی می شوند باشند. در غیر این صورت توقع نسلی با تربیت دینی غیر ممکن است طی این مسأله در سطح جامعه و خانواده از طریق مراکز فرهنگی و رسانه ها می تواند به والدین کمک زیادی کند و از مشکلات بسیاری در سطح جامعه خانواده پیشگیری به عمل آورد.

محدودیت ها

از آن جا که انجام هر کار تحقیقی مستلزم به کارگیری ابزار و روشهای متعددی می باشد و به کارگیری این ابزار نیز بامشکلات و محدودیتهایی همراه است این نوشتار نیز مستثنی از این امر نبوده است.

از جمله نبود منابع دست اول و بروز مشکلات عدیده‌ای که با استعانت از خداوند متعال از سر تمام مشکلات عبور نموده و موفق به انجام این مجموعه شدم.

منابع و مأخذ

*قرآن کریم

*نهج البلاغه

۱. امامی، حسن، حقوق فرزندان در اسلام، چاپ هشتم، کتابفروشی اسلامی، ۱۳۷۶.
۲. انصاریان، حسین، نظام خانواده در اسلام، چاپ سیزدهم، قم: ام اییها، ۱۳۷۹.
۳. برادر مینو، حقوق کودک بر والدین، چاپ اول، تهران، ۱۳۸۶.
۴. بهشتی، احمد، اسلام و حقوق کودک، چاپ دوم، مرکز انتشارات دارالتبلیغ، بی تا.
۵. پسندیده، عباس، حکمت نامه کودک، چاپ اول، سازمان چاپ و نشر دارالحديث، ۱۳۸۹.
۶. جوادی آملی، عبدالله، حق و تکلیف در اسلام، چاپ اول، چاپخانه دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۴.
۷. جعفری نیا، محمد رضا، کودک من بزرگ میشود- بررسی تکنیک های روانشناختی رشد کودک، چاپ ششم، تهران: کوثر، ۱۳۸۸.
۸. حاج شریفی، محمدرضا، حقوق کودک بر والدین از نگاه اسلام، چاپ اول، انتشارات نبی الزهراء، ۱۳۸۶.
۹. چراغ، چشم، تربیت، تهران: انتشارات کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۹.
۱۰. حرانی، الحسن بن الحسین بن الشیعه، تحت العقول، ج ۶، قم: النشر اسلامی، ۱۴۲۱.

۱۱. حیدری نراقی، محمد، رساله حقوق امام سجاد (علیه السلام)، چاپ اول، محمدی نراقی، ۱۳۸۹.

۱۲. دشتی، محمد، امام علی (علیه السلام) و مسائل حقوقی، چاپ اول، دفتر تبلیغات و تحقیقاتی امیر المومنین (علیه السلام)، ۱۳۷۹.

۱۳. دشتی، حسین مصطفی، معارف المعارف، چاپ اول، موسسه فرهنگی آرایه، بی تا.

۱۴. دهخدا، علی اکبر، لغت نامه دهخدا، ج ۱۷۵، چاپ دوم، تهران، ۱۳۷۷.

۱۵. داوودی، محمد، سیره تربیتی پیامبر (صلی الله علیه و آله)، چاپ اول، پژوهشکده حوزه و دانشگاه، بی تا.

۱۶. ری شهری، محمد، میزان الحکمه، ج ۴، قم: دارالحديث، بی تا.

۱۷. راغب اصفهانی، حسین بن محمد خسروی - غلامرضا، ترجمه و تحقیق مفردات الفاظ قرآن، چاپ اول، تهران، ۱۳۷۴.

۱۸. سعیدیان، محسن، آیین همسر داری و تدبیر خانواده، کتابخانه پژوهشکده باقرالعلوم، بی تا.

۱۹. شکوهی، محسن، تعلیم و تربیت اسلامی، گلشن، ۱۳۶۶.

۲۰. قاسمی، محمد علی، دوران طلایی تربیت، چاپ دوم، قم: انتشارات نورالزهراء، بی تا.

۲۱. کلینی، یعقوب، فروع کافی، ج ۶، تهران: اسلامیه، ۱۴۲۹.

۲۲. لباف، فریبا، حقوق فرزندان از نظر قرآن و سنت، چاپ اول، تهران: انتشارات زهد، ۱۳۸۵.

۲۳. مطهری، مرتضی، مجموعه آثار، انتشارات صدرا، بی تا.
۲۴. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، چاپ دوم، تهران: ریا، ۱۳۸۶.
۲۵. مروجی طبسی، محمدجواد، حقوق فرزندان در مکتب اهل بیت (علیهم السلام)، قم: مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، بی تا.
۲۶. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۱۰۴، چاپ دوم، تهران: دارالکتب اسلامی، ۱۳۷۸.
۲۷. موگهی، عبدالرحیم، احکام خانواده، چاپ دهم، قم: دفتر تبلیغات اسلامی، ۱۳۷۶.
۲۸. _____، احکام خانواده مطابق فتاوی حضرت امام خمینی (ره)، چاپ بیست و پنجم، قم: چاپخانه دفتر تبلیغات بی تا.
۲۹. مهرپور، حسین، احکام حضانت از نظر اسلام، کتابخانه پژوهشکده باقر العلوم، بی تا.
۳۰. مکارم شیرازی، ناصر، اخلاق در قرآن، چاپ اول، مدرسه امام علی (علیه السلام)، ۱۳۷۷.
۳۱. نوری، میرزا حسین، مستدرک الوسائل، ج ۱۵، چاپ اول، قم: انتشارات آل بیت، ۱۴۰۸.
۳۲. هندی، علاء الدین المتقی - حسام الدین، کنز العمال، چاپ اول، بیروت: موسسه الرساله، ۱۴۰۹.

